

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

12 november 2002

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Herman Lauwers, Jos Stassen, Marino Keulen en Dany Vandenbossche –

**houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende ondersteuning
van de federatie van erkende organisaties voor volksontwikkelingswerk**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jos Stassen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, Eddy Schuermans,
mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Marino Keulen,
Guy Sols ;

de heer Wilfried Aers, mevrouw Niki De Gryze, de heer
Miel Verrijken ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Stassen ;

de heer Herman Lauwers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Luc Martens,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Gilbert
Vanleenhove ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, N., Paul Wille ;

de heren Pieter Huybrechts, Julien Librecht, Felix Strackx ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1257 (2001-2002)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

– Nr. 2 : Verslag hoorzitting

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de heer Herman Lauwers, mede-indiener	4
2. Standpunt van de regering	5
3. Algemene bespreking	6
4. Artikelsgewijze bespreking, stemming en eindstemming	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Media en Sport vergaderde op 17 en 22 oktober 2002 over het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende ondersteuning van de federatie van erkende organisaties voor volkswikkelingswerk.

Op 17 oktober 2002 werd het voorstel van decreet toegelicht, en werd een hoorzitting georganiseerd met mevrouw Hilde Plas, vertegenwoordiger van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), en de heren Eugene Van Lent en Paul Sergier, voorzitter en directeur van de VVC – Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra (*Parl. St. Vl. Parl.* 2001-2002, nr. 1257/2).

Op 22 oktober 2002 werd het voorstel van decreet besproken en gestemd.

1. Toelichting door de heer Herman Lauwers, mede-indiener

Op 10 juli 2001 keurde het Vlaams Parlement het decreet houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid goed. De Vlaamse regering bekrachtigde dat decreet op 13 juli 2001. Het decreet belast de Vlaamse regering met de oprichting van een **steunpunt** voor het lokale cultuurbeleid, dat tot doel heeft gemeenten te ondersteunen bij de opmaak en de uitvoering van het cultuurbeleidsplan, voor de werking van de gemeenschapscentra en de cultuurcentra en bij de uitbouw van een integraal en kwalitatief cultuurbeleid. Het steunpunt werd inmiddels opgericht als “v.z.w. steunpunt voor het lokaal cultuurbeleid”, hierna het Steunpunt te noemen. Het Steunpunt heeft een duidelijke opdracht naar cultuurcentra, vooral op het niveau van de ondersteuning van hun werking en personeel.

De **verdediging van de belangen** van de cultuurcentra hoort dus niet tot de taak van het Steunpunt. Dit sluit aan bij wat in de beleidsnota van Cultuur 2000-2004 wordt aangekondigd, nl. dat de ondersteuning van de cultuurcentra gescheiden wordt van de verdediging van hun belangen.

De verdediging van de belangen van de cultuurcentra werd jaren opgenomen door de Federatie van Vlaamse Erkende Culturele Centra (Fevecc). Tot midden 2000 werd de Fevecc ook gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, op basis van een nominatieve inschrijving in de begroting.

De behoefte aan een organisatie die de belangen van de cultuurcentra verdedigt en die als één overlegplatform in dialoog kan treden met onder meer de Vlaamse overheid, resulteerde in de loop van 2001 tot de oprichting van een nieuwe v.z.w., de Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra (VVC), die in de plaats kwam van de Fevecc.

Naar analogie van de specifieke regeling voor de belangenbehartiging in de sector van de volkswikkeling moet ook de belangenbehartiging voor de cultuurcentra worden geregeld, zodat het voor de overheid structureel mogelijk wordt om, via één gesprekspartner, een totaal en breed debat te voeren met alle actoren in de sector van de cultuurcentra.

Het decreet van 6 juli 2001 houdende ondersteuning van de federatie van erkende organisaties voor volkswikkelingswerk regelt de belangenbehartiging in het kader van de volkswikkeling. Hiermee kwam er, in de plaats van acht erkende koepels voor beleidsvoorbereidend overleg, één erkende organisatie voor volkswikkelingswerk, afgekort FOV, die de belangen moet behartigen van de bij haar aangesloten organisaties voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen. Het beleidsvoorbereidend overleg tussen de overheid en het sociaal-cultureel werk vindt dus plaats via één gesprekspartner – de gemeenschappelijke federatie – die het voor de overheid structureel mogelijk maakt om een totaal en breed debat met alle erkende actoren te hebben. Hierbij kunnen alle invloeden, alle standpunten en alle gevoeligheden aan bod komen.

Het doel van voorliggend voorstel is, dat de Vlaamse Gemeenschap de belangenverdediger niet meer rechtstreeks ondersteunt, maar een bijdrage levert aan de leden van die organisatie. De leden kiezen dan zelf hun belangenverdediger. Deze leden zijn de cultuurcentra en niet de gemeenschapscentra. Een gedeelte van de bijdrage, die de cultuurcentra aan de VVC betalen als lidgeld, wordt ten laste genomen van de Vlaamse Gemeenschap. Dit gebeurt onder de voorwaarde van representativiteit. M.a.w. moet de VVC de helft van het aantal cultuurcentra en van de budgetten vertegenwoordigen. Verder moet er met het steunpunt een afspraak gemaakt worden over wie wat doet. Er moet met andere woorden worden overeengekomen wat ondersteuning is, en wat belangenbehartiging.

De Vlaamse Gemeenschap stelt 84.500 euro ter beschikking. Dat bedrag wordt verdeeld onder alle gemeenten die zich aansluiten bij de federatie. Die verdeling gebeurt a rato van de basissubsidie die

het cultuurcentrum krijgt op basis van het decreet. Voor het eerste jaar (2002) is er een overgangspe-riode ingebouwd waarin 50.000 euro rechtstreeks aan de VVC wordt betaald. De werkwijze is dezelfde als diegene die in het decreet al gehanteerd wordt voor de organisaties voor sociaal-cultureel werk.

2. Standpunt van de regering

De heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, stelt dat voorliggend voorstel van decreet een luik toevoegt aan het bestaande decreet van 6 juli 2001 houdende ondersteuning van de federatie van erkende organisaties voor volkswontwikkelingswerk. In dezelfde geest wordt voorzien in de ondersteuning van één belangenorganisatie voor de cultuurcentra.

De verdediging van de belangen van de cultuurcentra werd jarenlang opgenomen door de Federatie van Vlaamse Culturele Centra (Fevecc), die hiervoor nominatim werd gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. De Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra is de opvolger van Fevecc.

Het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal cultuurbeleid voorziet in de oprichting van een steunpunt. Dit steunpunt werd dan ook in het najaar van 2001 opgestart. Volgens artikel 5 van dit decreet moet dit steunpunt ook gemeenten ondersteunen voor de werking van de cultuurcentra. De kerntaken van het steunpunt worden verwoord in de drie begrippen “praktijkondersteuning”, “praktijkontwikkeling” en “communicatie”. Dit betekent dat het steunpunt niet instaat voor de belangenbehartiging van een sector of deelsector.

Het voorliggend voorstel van decreet vervolledigt volgens de minister dan ook het plaatje en sluit aan bij de doelstellingen binnen het cultuurbeleid om het voor de overheid mogelijk te maken om via één gesprekspartner, een totaal en breed debat te voeren met alle actoren uit de sector van de cultuurcentra. Het is duidelijk dat de cultuurcentra in het lokaal cultuurbeleid een aparte en belangrijke plaats innemen. Het zijn uiteraard gemeentelijke voorzieningen, die inhaken op doelstellingen van een integraal cultuurbeleid, maar de praktijk toont aan dat specifieke ondersteuning en belangenverdediging voor deze sector gelegitimeerd kan worden. Het voorstel van decreet bevestigt de histori-

sche verdiensten van de Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra in dit verband.

Omdat het steunpunt voor lokaal cultuurbeleid voor de *ondersteuning* van de cultuurcentra instaat en de Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra voor de *belangenbehartiging*, is het inderdaad belangrijk dat er tussen beide v.z.w.'s een samenwerkingsovereenkomst wordt afgesloten.

Het voorstel van decreet koppelt de ondersteuning aan de voorwaarde dat minstens de helft van de volgens het decreet van 13 juli 2001 gesubsidieerde cultuurcentra, die samen meer dan de helft ontvangen van de uitgekeerde basissubsidie, lid zijn. Het voorstel gaat inderdaad uit van een overheidserkenning van lidmaatschap en belangenverdediging van de gesubsidieerde cultuurcentra, en dus niet van de gemeenschapscentra. Dit heeft vooral te maken met het feit dat het decreet op het lokaal cultuurbeleid enkel voorziet in de rechtstreekse ondersteuning van de cultuurcentra en dus enkel deze sector duidelijk in beeld brengt. De gemeenschapscentra zijn veel meer vervlochten met het ‘algemeen’ gemeentelijk cultuurbeleid en het is dan ook moeilijk om hier, op basis van het decreet, van een duidelijk afgebakende sector te spreken. Dit weerhoudt de Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra er uiteraard niet van om ook een relatie met de gemeenschapscentra te ontwikkelen.

Wat de financieringswijze betreft, wegen de principiële voordelen van dit systeem op tegen de praktische nadelen. Het is inderdaad zo dat het voorstel van decreet duidelijk stelt dat de VVC recht heeft op 84.500 euro. Dit bedrag wordt aan de cultuurcentra (die lid zijn) uitgekeerd als een tegemoetkoming in het jaarlijks lidgeld, a rato van het aandeel van de basissubsidie van dat cultuurcentrum op de totaliteit van de basissubsidie. Deze cultuurcentra storten dit door aan het VVC. Dit kan inderdaad een omslachtig systeem lijken, alhoewel de VVSG dit tijdens de hoorzitting sterk heeft genuanceerd. De minister ondersteunt echter de principiële keuze. Via dit systeem wordt het fundament voor het draagvlak van de VVC duidelijk bij de gemeentebesturen gelegd : zij nemen jaarlijks het engagement om lid te zijn van de vereniging en bijgevolg het lidgeld te betalen. Voor 2002 is in een overgang voorzien dat de VVC de middelen nog rechtstreeks krijgt, zodat er voldoende gelegenheid is om hierover duidelijk met de betrokken gemeentebesturen te communiceren.

De minister stelt dan ook dat de Vlaamse regering haar instemming betuigt met het voorstel van decreet.

3. Algemene bespreking

Mevrouw Mieke Van Hecke merkt op dat over voorliggend voorstel van decreet geen advies gevraagd werd aan de Raad voor Volksontwikkeling omdat men blijkbaar verdergaat op het advies dat de Raad voor het FOV-decreet heeft gegeven. Is het de bedoeling om nog een bijkomend advies te vragen ?

De heer Herman Lauwers stelt dat geen bijkomend advies zal worden gevraagd.

Mevrouw Mieke Van Hecke is verheugd dat de overheid het als een eigen opdracht beschouwt om de belangenbehartiging in verschillende sectoren te ondersteunen. Belangenvertegenwoordiging, als orgaan om de dialoog met de overheid te voeren, is immers even noodzakelijk als de rol van het steunpunt voor de zakelijke ondersteuning. De spreker is ook voorstander van het vrijwillige lidmaatschap, omdat dit garant staat voor de erkenning én de legitimatie van de belangenvertegenwoordiger. Het uitgewerkte financieringsmechanisme is echter veel te omslachtig om werkbaar te zijn.

De spreker meent dat het financieringsmechanisme, voorzien in artikel 5, via de invoering van een artikel 4bis, § 2, veel te omslachtig is. Er wordt een enorme omweg gemaakt via de jaarlijkse publicatie van het aandeel van elk cultuurcentrum in de totaliteit van de basissubsidie. Vervolgens moet een verdeelsleutel worden gemaakt om het geld uit te keren aan de gemeenten. Deze gemeenten moeten vervolgens via een begrotingswijziging het juiste bedrag in hun begroting inschrijven dat aan de cultuurcentra wordt uitbetaald. Vervolgens moet elk cultuurcentrum terug via de gemeente haar bijdrage betalen aan de VVC, die zonder twijfel een kas-krediet zal moeten aanvragen om financieel te kunnen overleven tot de eerste stortingen binnenkomen.

De spreker meent dat deze financiering veel eenvoudiger kan worden geregeld. De overheid moet immers enkel de voorwaarden bepalen waaraan de belangenbehartiging moet voldoen (fungeren als gesprekspartner, voldoende aangesloten leden hebben, nakomen van de opdrachten etc.). De organisatie die aan deze voorwaarden voldoet kan door de overheid rechtstreeks worden gefinancierd, zoals bijvoorbeeld de Vlaamse Sportfederatie (VSF). Door deze financiering kunnen personeelsleden worden aangeworven die een kwaliteitsvolle werking garanderen. De aanvullende bijdrage via de lidgelden van de verschillende organisaties is de

meter voor de representativiteit én is nuttig voor de aanvullende financiering van de werking.

De heer Herman Lauwers is het niet eens met de opgeworpen bezwaren. Er is een zeer bewuste en principiële keuze gemaakt voor het betrekken van de lokale actoren – de gemeenten – in het orgaan voor hun belangenbehartiging. Eenzelfde principe werd ook reeds ingeschreven in het FOV-decreet, de financiering van de koepel van het ambulant welzijnswerk in het ontwerp-decreet van toenmalig minister Wivina Demeester-De Meyer. Bovendien, zo meent de spreker, wordt ook voor de financiering van de onderwijskoepels door de CD&V-fractie aangedrongen op een financiering via de scholen die zich hierbij aansluiten. De praktische problemen die zich kunnen voordoen zijn volgens de spreker trouwens minimaal. Het betreft 60 gemeenten die beschikken over een erkend cultuurcentrum. Eens de overeenstemmende begrotingspost werd geopend, is een aanpassing van het bedrag in de begroting vrij eenvoudig.

Mevrouw Mieke Van Hecke is het niet eens met de vergelijking die wordt gemaakt met de onderwijssector. De situatie binnen het huidige vrij onderwijs is dermate dat de koepel volledig wordt gefinancierd door het onderwijs zelf. Omdat er geen steunpunten bestaan, krijgt de koepel van het vrij onderwijs overheidsmiddelen voor het luik ondersteuning van de pedagogische begeleiders en andere ondersteunende taken. De vergelijking met de sector onderwijs gaat derhalve niet op.

De spreker benadrukt dat zelfs bij een rechtstreekse financiering van de belangenvertegenwoordiger door de overheid, de afzonderlijke cultuurcentra nog steeds hun eigen lidgeld zullen moeten betalen om de VVC-werking mogelijk te maken. Het principe van de representativiteit van de belangenbehartiger wordt derhalve bij een rechtstreekse financiering door de overheid perfect gerespecteerd. Daarom begrijpt de spreker niet waarom zo'n complexe procedures op touw worden gezet om finaal tot hetzelfde resultaat te komen.

Mevrouw Niki De Gryze meent dat de heer Herman Lauwers de praktische problemen in de gemeenten onderschat. Dat bleek immers duidelijk uit de hoorzitting van 17 oktober 2002.

De heren Marino Keulen en Dany Vandenbossche menen dat de VVSG de problemen in de gemeenten niet als onoverkomelijk heeft benadrukt. Het standpunt van de VVC was eerder afwijzend, omdat zij wantrouwend staan tegenover hun eigen achterban. Het draagvlak voor een belangenverte-

genwoordiger moet echter noodgedwongen vanuit de basis worden geleverd.

De heer Jos Stassen benadrukt de bewuste keuze om de financiering van de belangenvertegenwoordiger van de cultuurcentra te regelen via het FOV-decreet. Daarbij werd het financieringsmechanisme niet opnieuw in vraag gesteld. Het is de taak van de cultuurcentra om hun gemeenten te overtuigen van het belang van de belangenvertegenwoordiging. In deze zin wordt er naast de administratieve procedure ook interne en inhoudelijke discussie mogelijk gemaakt. Bovendien blijft de gemeentelijke overheid langs deze procedure op de hoogte van het feit dat er overheidsmiddelen worden geïnvesteerd in de belangenbehartiging.

De heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, benadrukt dat precies de erkende cultuurcentra aan het begin van de keten staan, en niet de belangenbehartiger. Om uit te sluiten dat de belangenbehartigers uiteindelijk de behartigers worden van hun eigen structuren, is de jaarlijkse terugkoppeling naar de basis noodzakelijk.

Mevrouw Mieke Van Hecke meent dat de minister hier vooral verwijst naar de noodzakelijke democratische herbronning van de vakbondsstructuren. Dit staat echter buiten de discussie, aangezien de vakbonden nooit door de overheid werden gesubsidieerd.

4. Artikelsgewijze bespreking, stemming en eindstemming

De artikelen 1 tot en met 6 worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende ondersteuning van de federatie van erkende organisaties voor volksontwikkelingswerk wordt zonder wijzigingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

De verslaggever,

Mieke VAN HECKE

De voorzitter,

Jos STASSEN